

GAZETA TRANSILVANIEI.

Redacțiunea și Administrațiunea:
Brasiovu, piața mare Nr. 22. — „Gazeta“ ese:
Marti, Joul'a și Sambat'a.
Prețulu abonamentulu:
pe unu anu 10 fl., pe siese luni 5 fl., pe trei luni
3 fl. 50 cr. — Tieri esterne 12 fl. pe unu anu sên
28 franci.

Anulu XLIV.

Se prenumera:
la postele c. și r. și pe la dd. corespondenti.
Anunțurile:
un'a serie garmondu 6 cr. și timbru de 30 cr.
v. a. pentru facare publicare. — Scrisori ne-
francate nu se primescu. — Manuscripte nu se
retramitu.

Nr. 14.

Marti, 3 15 Februaru

1881.

Solidaritate.*) 1860—1865.

Brasiovu, 17. Ianuaru.

X. „Solidaritatea“ inaugurata la 1861 se ra-
dîmă, — cumu vediuramu, — in guvernau, nu in
poporu.

Ide'a conducetóre a programei natiunale dela
1848 era, că poporul romanu se 'si iea caus'a in
man'a sa propria, „se nu si-o mai increda Epis-
copiloru singuri, se nu si-o lase nici pe sufletulu
acelora, pe cari ii punu in deregatorii strainii.“

La 1861 s'a intemplat in se to-mai aceea, ce
au voitu se incungiure conducetorii poporului dela
1848. Conducerea causei natiunale au luat'o a-
supra-si in modu esclusivu Archierii cu functionarii
statului, ear' poporul a remasu passivu. „Inteli-
genti'a“, adunata in conferenti'a dela 1/13 Ianuaru
1861 putea se aiba cele mai bune intentiuni pentru
poporu, d'er' nu putea se mai reprezente adeverat'a
vointia natiunala, din simpl'a cauza, că presiedintii
ei aveau „datorintie oficiöse neplacute cătra gu-
vernau“ si maiortatea membriloru ei erau functiu-
nari, cari, in casulu celu mai bunu, trebuia se
respecteze vointi'a guvernului mai multu de cătu
vointi'a natiunala.

Se nu ni se dica, că nu s'a pututu altfelu,
căci n'amu fi avutu destui ömeni independenti, cari
se pöta luá parte la lucrările conferentiei. I-amu
potutu avé la 1848 candu eramu inca iobagi, si
se nu-i fi avutu la 1861?

Déca fruntasii romani, cari tractau cu guver-
nulu, nu s'ar' fi multiamitu numai cu-o conferentia
pe jumetate comandata de susu, ci ar' fi cautatu
mai multu „la formele cu cari erau se fia con-
chiamati“ la o adunare unde avea se se stabilésca
viitóre a atitudine politica a Romaniloru; déca ei ar'
fi staruitu că guvernulu se satisfac dorinti'a popo-
rului si se concéda intrunirea unui congresu na-
tiunalu, la care se pöta luá parte toti Romanii
din monarchia: in acestu casu öre adunarea natiu-
nala nu era se capete cu totulu alta față?

D'er' acést'a nu s'a potutu — va obiectá unulu
sêu altulu — pentru că guvernulu ar' fi fost in
contra unei asemene adunari mari populare. Dreptu
este, guvernulu austriacu nu putea se dorésca o
a dou'a editiune a adunarei dela 1848, căci elu
avea si aia destule dificultati cu Ungurii, nu mai
voiea se si le mareasca si apoi nu trebeu se uitamu,
că ministrulu de statu Schmerling era frate de
cruce cu conservativii, cari numai de adunari popo-
rale nu voieau se auda, in fine nu se putea asteptá
dela guvernulu din Vien'a că se springinésca sin-
ceru caus'a natiunala romana, candu elu voiea se
faca cu Romanii si cu Sasii ardeleni numai unu
experimentu in favóre a centralismului germanu.

Cu tóte astea d. Schmerling, tocmai fiindu-cá
avea lipsa de Romanii din Ardealu pentru experi-
mentele lui, a trebuitu se tiena multu puçinu contu
de pretensiunile lor. Cum ar' fi fost posibilu
inse, că elu se satisfac acestoru pretensiuni, déca
nu le cunoscea, déca din partea acelor'a' carora
mai tardiu li s'a „concediutu ulteriormente caus'a
natiunala si confessională“ nu a intimpinatu nici
cea mai mica resistintia.

Possibilu că chiaru si pe langa atitudinea
cea mai hotarita Romanii totu n'ar' fi dobënditu
dela guvernulu incuviintiarea unei adunari in stilulu
celel dela 1848 — cum o cereau Muntenui — in
totu casulu inse ei puteau se constringa pe guvernulu
a le dá voie se tiena unu congresu natiunalu, in
care se fia reprezentati celu puçinu Romanii din
Ardealu cum se cuvea, prin tramisi alesi liberu
de cătra poporu. Acést'a credemu era cu putintia

*) A se vedé Nrii 84, 100, 101, 102, 103 si 104
ai „Gaz. Trans.“ din anulu 1880 si Nr. 4, 5, 7, 8, 10, 12
si 13 din 1881. Red.

a se dobëndi cu atátu mai vërtosu, cu cătu minis-
trulu Schmerling a fost asiguratu pe Metropolitulu
conducetoriu alu deputatiunei, care a asternutu tro-
nului petitiunea natiunala dela 10 Decembre 1860
că „nimenea nu sta in contra cá barbati de capa-
citate ai Romaniloru se nu se pöta aduná si con-
sultá despre sórtea si viitoriulu natiunei lor.“

Pe bas'a incuviintiarei ce au primit'o dela mi-
nistrulu de statu, ambii Archieri, consultandu-se cu
cătiva „barbati ai natiunei“ ce se aflau in Sibiu,
au midilocitu la guvernulu transilvanu tineria con-
ferentiei, pe care iute au si conchiamat'o prin scri-
sori circulare.

Poporul romanu a fost surprinsu asiadér' cu
convocarea grabnica a unei conferentie, intr'o forma
care nu putea nicidecum corespunde dorintieloru ge-
nerale si scopului ce trebuia se 'lu aiba.

Erá prin urmare datori'a acelor'a, cari pretin-
deau a fi aperiatorii intereselor populului, că se
protesteze in contra modului arbitraru alu conchia-
marii conferentiei si se-si faca rezervele lor in
privinti'a hotaririloru ce le va luá acést'a adunare.
Ei inse nu numai că nu au facutu nimicu spre a
aperá ide'a liberei manifestari a vointiei natiunale,
d'er' au provocatu inca pe Romani că „se nu caute
multu la formele conchiamarii“ si mergendu la
conferentia au luat'u decisiuni „in numele natiunei“,
au proclamatu a dou'a öra „independenti'a natiu-
nala“ si 'si-au „concediutu“ unii altora „ulterior-
mente“ conducerea afaceriloru natiunale.

Cronic'a evenimentelor politice.

Relativu la cestiunea orientala se scrie din
Constantinopolu, că reprezentantii puteriloru 'si-au
amanatu pertractari lor pregatitóre pëna la sosi-
rea d-loru G ö s c h e n ambasadorulu esdraordinariu
alu Angliei si H a t z f e l d reprezentantulu Ger-
maniei. Se crede, că pertractari cu Pört'a voru
incepe pe la 20 Februaru. Cu tóte că o proce-
dere colectiva la aceste pertractari pare a fi cu
totulu eschisa, totusi nu este nici o indoiala, că
pentru a scurta procedur'a si a pastra örecum o
unitate meritorica in aceste pertractari, contele
Hatzfeld ambasadorulu germanu aduce cu sine din
Berlin iustructiuni, care i voru permite missi-
unea de toti dorita de a luá asupra 'si conducerea
pertractariloru ce le va purta fiecare ambasadoru
separatu cu Pört'a otomana. In momentul de
faça sunt multe auspicii, că aceste pertractari in-
cepute voru duce la rezultatulu doritu, cu tóte că
prin unele cercuri diplomatice incepu ömenii a-se
familiarisa si cu eventualitatea unei nereusite a
pertractariloru. Acést'a o facu cu deosebire ambas-
dorii Angliei si alu Rusiei, cari sunt de părere,
că in casulu candu pertractari ce se voru incepe,
nu aru reusi, atunci decisiunile conferentiei din
Berlinu aru trebui se devina bas'a permanenta
pentru o viitóre reinnoire a incercariloru de a com-
plana cestiunile pendente.

D-lu G ö s c h e n a avutu acelasi succesu in
Vien'a ca si in Berlin. D-lu de B i s m a r c k i-a
declaratu fara nici o reserva, că „Germani'a are
trebuintia de pace“. De asemenea d-lu H a y m e r l e i
spuse, că Austro-Ungari'a s'ar bucura
vedindu pe Greci'a că prosperéza, inse „nu pe soco-
tél'a unui resboiu.“ Punctulu de vedere pe care
s'a pusu d-lu G ö s c h e n in Berlin si Vien'a se basá
pe aceea nota colectiva, ce s'a tramisu in anulu
trecutu Portiei otomane la propunerea Angliei. I
s'a observatu firesce, că situatiunea s'a schimbatu cu
totulu in cele síése luni din urma si că impregiu-
rarile, cari au induplecatu pe puteri se tramita
not'a colectiva, astadi numai esista. Diarulu
„Daily Telegraph“ dice, că d-lu G ö s c h e n 'si-a
castigatu convictiunea, că nici Germani'a nici
Austro-Ungari'a nu sunt aplecate, se eserceze vre-o
pressiue asupra Portiei pentru a primi de-

cisiunile conferentiei din Ber-
linu nici atunci chiaru, candu prosimele pertract-
tari ar' remané fara rezultat.

Se scrie mai departe din Constantinopolu, că
contele Hatzfeld va duce Sultanului o epis-
tola din partea imperatului Wil-
helm. De aci s'a nascutu póte scirea comu-
nicata de „Agenti'a russa“. cumcá un'a din
puterile cele mai neinteresate va luá iniciativ'a la
o echitabile solutiune a cestiunei grecesci, deöre-
ce Pört'a din parte-i ar' fi aplecata se faca conces-
siuni insemnate, si cabinetulu din Aten'a s'ar fi
declaratu gata se primésca o decisiune unanima a
puteriloru europene. — Diarulu „Memorial diplo-
matique“ i-se telegraféza din Constantinopolu, că
puterile s'aru fi invoitu se conserve Janina si
Metzovo pentru Turci'a, éra Larissa s'o dé
Greciei.

Energicile mesuri ce a votatu parlamentulu anglésu
pentru Irland'a au inceputu a insufla öre cari in-
grijiri siefloru Land-Ligei Acestia temendu-se de o
secuestrare a cassei lor de bani din partea guver-
nului din Loudra, se grabira a face illusoria o
asemenea secuestrare. D-lu P a r n e l l si
cassierulu generalu alu Land-Ligei sosira in Paris
cu scopulu de a face pregatirile trebuintiose pentru
stramutarea aci a intregi administratiuni financiare
a ligei. Cei mai multi dintre sieffi acesteia, pentru
a scapá de inchisórea ce-i amenintia, sunt decisi a
parasi Irland'a si a merge in Americ'a spre a
continú acolo mai departe agitatiunea pentru
sant'a cauza a urgisitului poporu irlandesu. Se
scie, că in legea de siluire a d-lui Forster esista
unu paragrafu dupa care vice-regele Irlandei avea
dreptulu de a arestá ori-ce persóna suspecta de inal-
ta tradare. Camer'a a modificatu acestu paragrafu
astfelu, că pentru arestarea unei asemenea persóne
suspecte trebuescu doi martori. . . Ori cine scie
cătu de lesne 'i este unui guvernulu asupritoriu de
a afá doi asemenea martori, va puté fórte usioru
intielege, pentru ce cauta sieffi Land-Ligei irlandeze
a-si assigura mai 'nainte de tóte finciunile si
libertatea lor personale. Tóte diarele dusmane
poporului irlandesu astépta multu efectu dela po-
menit'a lege de siluire. Unu diaru conservatoru
din Dublin „St. James Gazette“ dice că,
de candu cu arestarea d-lui Davitt si de candu au
incetatu in Camera tumultuósele scene provocate de
obstructionisti, agitatiunea agraria in Irland'a a
scadiutu intr'unu modu simtitoriu. Cá o pipaita
proba despre acést'a se póte considerá grab'e
multoru arendasi de a plati nu numai arendile
pentru timpulu de față, ci si cele restante
pentru trecut.

Diarulu „Standard“ aduce din Constantinopolu
o scire fórte caracteristica pentru atitudinea Rusiei
in cestiunea orientala. Dupa acestu diaru contele
K u t s o f f, unulu din cei mai activi membri
ai comitetului din Moscova ar' fi fostu in o mis-
siune secreta la Belgradu si la Sofi'a, pentru a
comunica comitetelor locali, că comitetulu
centralu nu este in stare se acorde
bani pentru noue intreprinderi,
si cere, că se nu-se faca nici o miscare, pentru a nu
se dá ansa Turciei se-si pretinda drepturile, ce i
le da tractatulu din Berlinu.

Noulu guvernulu spaniolu a dissolvatu
parlamentulu d-lui Canovas si a datu o amnes-
tia generale pentru toti emigratii si essilatii poli-
tici in fruntea carora se afla d-lu Zorilla
vechiulu siefu alu liberaliloru radicali. Alegerile
pentru noulu parlamentu, care voru decide in ultim'a
instantia sórtea ministerului Sagasta se voru tiena
in lun'a lui Aprile, dupa alegerile municipale.

La a dou'a cetire a legi de pressa Camer'a
francesa a restabilitu dispositiunile penali pre-
vedute in proiectulu primitivu alu comisiunei pentru
vatamarea presiedintelui republicii. — Diarele re-
publicane incepura o noua campania in favóre a

divorțiului; chiar și „La République française” organul d-lui Gambetta, care a pastrat tacerea pînă în momentul, cîndu s'a votat asupra divorțiului, și redica acum glasul său în favoarea lui. „Eri s'a gasit,” dice ea, „o majoritate, compusa din republicani și monarchisti, care se mantinea oper'a camerei poreclite „la chambre introuvable.” Acést'a majoritate se va descompune érași de sine și atunci caus'a divorțiului va fi castigata în adunările parlamentare. Ar' fi fostu unu lucru demnu de camer'a celoru 363, care în lupt'a sa contr'a clericalismului a sustienutu cu norocu atâtea combateri, se fi reputatu și acestu din urma avantaju. Ea a siovaitu; succésorea ei înse nu va siovai. Legea din 8 Maiu 1816, oper'a unei reactiuni clericale și regaliste va fi stérta, codulu civilu va fi restabilitu în tóta deplnatatea s'a; divorțiulu va fi érași introdusu și casatori'a, acést'a sublima institutiune, pe care nu voiesce s'o atace nimenea, va fi mantienuta în intrég'a ei demnitate și va fi numai prevediuta cu mijlocele de a evitá slabitiunile și de a impedecá erorile, ce le prevediusera și le corrigasera legislatorii revolutiunii.“

S'a fost anuntiatu prin telegrafu, scrie „Aleg.”, că doi oficeri superiori, unulu francesu, generalulu Klein și altulu germanu maiorulu v. Götze au facutu dilele aceste o inspectie asupra fortificatiunilor u Luxembourgului spre a vedé déca sunt cu deseversire rase. Starea lucrului e urmatórea. Formidabilele intaritari ale Luxemburgului aveau se fia darimate pînă la pamentu în urm'a unei invoieli încheiate la 1867 între Franci'a și Prusia. Guvernulu Luxemburgului se grabi se indeplineasca aceasta dispositiune, dér' într'unu modu incompletu, de vreme ce fortificatiunile orasiului erau taiate cea mai mare parte în stanci naturale, a caroru spargere reclamá cheltuieli cu multu mai mari de cátu se le fi pututu suporta miculu ducatu. Resbelulu dela 1870, succésese Germaniei și slabiciunea Franciei, facusera că contrahentii dela 1867 se nu mai caute a se convinge déca a fost esecutata dispositi'a loru, Dilele acestea în sférsitu, s'ar' fi ridicatu obiectiuni și de-o parte și de alta, guvernulu din Luxemburg, cum că nu si-a facutu datoriu. (Se vede că Luxemburgulu pôte juca unu rolu în viitoriulu resbelu.) Guvernulu ducatului din parte-i a respunsu prin cererea unei comisiuni franceso-germane, care sè se incredintieze, că elu din parte-i a facutu totu ce-i stá în putintia.

Cestiunile, cari pe lângă cestiunea irlandesa, agita mai multu spiritele din Londr'a în timpul de față sunt: infrangerile suferite de anglesi în Afric'a sudica și destainuirile facute în privinti'a intrigiloru guvernulu rusescu la curtea emirului Schir Ali din Afganistanu, cari în fine incurcarea în 1880 pe cei doi vecini din Asi'a într'unu resbelu, care a costatu Angliei atátu de simitóre jertfe fara ca se fi ispravitu nici astadi chiaru. O corespondintia secreta aflata în Kabul de Anglesi și publicata acum dovedesce pînă la evidentia, că Rusii, că întotodéuu'a, au avutu și față de emirulu Schir Ali totu o politica cu doue feție. O neresturnabila dovada despre acést'a politic'a perfida este o epistola tramisa de generalulu Stoljeteff din Livadia emirului Schir Ali. În aceea epistola generalulu rusescu spune emirului între altele urmatóarele:

„Imperatulu Ve considera că pe unu frate și D-v., de vreme ce Ve aflati de cealalta parte a apei (Oxus) înca trebuc se aratati aceleasi sentimente de amicitia și de fratietate. Guvernulu anglesescu cauta sè se impace cu D-v. prin interventiunea Sultanului și doresce că se primiti consiliile sale; dorinti'a imperiului înse este, că D-v. se nu primiti pe Anglesi în tîér'a; trebuc se-i insielati în tote chipurile, pînă ce va trece anu-timpulu celu aspru, cîndu Ve va veni într'ajutoru. C'unu cuventu trebuc se fiti convinsi, că afacerea va luá unu sférsitu bunu. Déca va vrea Dumnedieu vomu convocá în Petersburg unu congrésu alu puteriloru. În acest'a apoi vomu deschide o desbatere oficiale cu guvernulu anglesu și fia prin puterea cuventului, fia prin actiunea diplomatica vomu pune capetu pentru totodéaun'a la ori ce legatura și la orice amestecu alu Augliei în Afghanistan, la din contra vomu duce evenimentele la unu puternicu și considerabilu resbelu. Cu ajutoriulu tui D-dieu la primavéra nu va mai remané nici cea mai mica urma despre vre-o nelinisce séu nemultumire în Afghanistan.“

Este de prisos a mai spune că press'a anglesa, fara deosebire de culóre politica, condamna cu espressionile cele mai aspre asemenea duplicitate de limbagiu.

Intr'unulu din numerii premergători amu publicatu scrisórea maresialului Moltke în care a proclamatu necesitatea resbelului. „Wiener Weltblatt” face cu privire la ideile aperate de Moltke urmatóarele reflectiuni:

„Rivalitatea între Franci'a și Germani'a a ajunsu la unu punctu în cátu Germani'a abia mai pôte suporta mai multu timpu o atare situatiune. Desi budgetulu francesu va dá unu excedentu de 200 milióne franci, ministrulu de finance totu va vinde renta pentru unu miliardu de franci, suma enorma, din care o buna parte va fi cunsacrata budgetulu resbelului. De 10 ani s'au votatu sume colosale pentru cheltuielile resbelului, și pentru a da o idea, va ajuuge a spune că actualmente armata francesă pôte pune în linia 1000 tunuri mai multu de cátu armata germana. Principele de Bismarck petrunde fôrte bine acést'a tactica care consista în a ruiná pe serac'a Germania, silind'o la aceeași desvoltare de fortie. Astfelu elu se gandescé di și nópte la crearea de noi imposité, fara a putea opune nimicu alt ceva miliardeloru Franciei de cátu câte-va nenorocite milióne, ce trebuc scóse din sudórea contribuabililoru. Déca va durá acést'a înca multu va urmá inevitabilu o catastrofa financiara, care nu pôte fi ovitata de cátu prin unu nou resbelu. Acést'a constitué marele periculu alu momentului și explica scrisórea D-lui de Moltke asupra „necesitatii unui resbelu.“

Scrisori din Romani'a.

Bucuresci 31 Ianuariu.

La noi e la ordinea dilei proiectulu de bugetu pe exercitiulu anului 1881—1882.

Bugetulu anului 1880—1881 era echilibratu cu unu deficitu de 6,862.432 lei, care s'a acoperitu printr'o resursa estra-ordinara, prin biletele ipotecare disponibile.

Anulu nostru bugetaru se incepe cu 1 Aprile, și deja din incasarile celoru trei trimestre trecute resulta unu prisosu realu de peste 8,000.000 lei, de aceea afirmatiunea „Romanulu” în privinti'a acoperirii deficitului ne pare a fi fôrte întemeiata.

„Se admitem”, dice „Romanulu” că în ultimulu trimestru, 1 Ianuariu — 1 Aprile 1881 incasarile voru merge multu mai reu de cátu în cele-lalte trei trimestre. Ei bine, chiar în acestu casu totu va remané unu excedentu indetultitoriu spre a acoperi deficitulu de 6,862.432 lei. . . . Astfelu resurs'a estra-ordinara, reprezentata printr'unu excedentu celu puçinu echivalentu va remané disponibilu la încheierea exercitiului” (1 Aprile 1881).

Proiectulu de bugetu pe 1881—1882 se stabilescé în modulu urmatoriu:

I. Venituri		Lei
Contributiuni directe		27,037.000
„ indirecte		44,900.000
Domeniile		19,222.590
Incasarile ministeriului de interne		4,015.500
„ „ de finance		3,913.000
„ „ Lucrariloru publice		7,900.980
„ „ Instructiunei publice		55.000
„ „ de Iustitie		250
„ „ de Esterne		125.000
„ „ de resbelu		784.000
Venituri diverse		11,617.894
Totalu		119,671,214
II. Cheltueli		
Datoriile publice		48,046.230
Ministr. de Interne		9,192.260
„ „ estérne		1,487.893
„ „ justitie		4,213.652
„ „ culte		10,846.875
„ „ resbelu		26,835.843
„ „ lucrari publice		8,599.826
„ „ finantie		10,043.089
Consiliulu de ministrii		30,248
Cheltueli estraordinare		385,298
Totalu		119,671,214

Eaca dér' dupa atátia ani de munca vedemu pentru prim'a óra bugetulu Romaniei echilibratu:

„Acestu faptu”, dice „Romanulu” de la 30 Ianuariu, „s'aru produce pentru prim'a-óra de la suirea pe tronul a principelui Cuza pînă astadi.“

*

În fine, „Bukarest Tagblatt” a începutu a da inderetu. Se vede că d. Worell, și pe carier'a diaristica séu e la începutulu începutului, séu

la începutulu sférsitului. Mie mi se pare că acést'a din urma e cu multu mai probabila. La începutu diarulu amintitu esia în 2 editiuni deosebite: editiune de sér'a și editiune de diminétia. Editiunea de sér'a înse, acum patru dile, a repausatu pentru totu-dea-una.

Blasiu 11 Februaru st. n.

Înainte de ast'a numai cu síese ani, pînă cîndu guvernulu tîerei înca nu si-a fostu propusu seriosu asupra elementului romanu pînă la estremu, se faceau în Blasiu dese petreceri, intruiri modeste și fara sgomotu, dér' ce se vedi? în anulu 1876, cîndu pentru ultim'a óra s'a oficiatu serbatórea nationala 3/15 Maiu — more majorum — a venit unu erdinu ministerialu, în care studentiloru li se interdici ori-ce intruniri și petreceri cu clausul'a amenintatóre, că déca s'ar' calcá porunc'a se va închide gimnasiulu. Prin acestu ordinu a încetatu nu numai serbatórea nationala din 3/15 Maiu ci și serbatórea din 11 Februaru st. n. dela cei trei s. s. Archierei, cari sunt patronii gimnasiului, se întielege încátu era și serbatórea nationala, la care, dupa celebrarea cultului divin în catedrala, tóta înteleginti'a din locu și aceea ce venea în Blasiu din provincia se intrunea în sal'a gimnasiului pentru că se auda istoriculu scóleloru din Blasiu întemeiate la an. 1754. Discursulu acest'a de regula ilu tîenea unu studentu octavanu, dupa aceea se tîneau oratiuni în tóte limbele câte se propunu în gimnasiu. Înse „Tempora mutantur!“

Cu ocasiunea acestei serbari era împreunatu și balulu filantropicu pentru ajutorarea studentiloru seraci în casu de bóla. La balu participau cá dansatori mai numai studenti, cu puçina esceptiune, dér' în urm'a ordinului amintitu și dela balu au fostu opriti. Nimenea n'a interpelatu pe ministru în respectulu acesta (!? Red.) acumu înse nu de multu s'au intrunitu mai multi studenti și au adresatu o petitiune ia ministériu, rogandu lu că se le dé ratiuni pentru oprirea dela baluri. Ministrulu (care? Presiedintele consiliului? — Red.) a depesiatu numai decátu la directiunea gimnasiale întrebându-o „prin ce ordinu sunt opriti studentii dela baluri?“

„Prin ordinulu d-lui ministru Trefort Nr. 2...“ fû respunsulu. . . — Acum nu se scie ce o mai fi . . .*)

Balulu filantropicu, ce s'a anuntiatu în Nr. 9 alu „Gazetei“ s'a tinutu în 10 l. c. st. n. în Otelulu nationalu. Acestu balu fû unulu dintre cele mai cercetate câte au veditu Blasiulu vreodata. Este tristu înse, că Blasienii nu se ingrîgescu de una sala mai spatiósa. Publiculu era fôrte indetsuitu, éra cá dansatori au fostu pe lângă altii și 15 teologi, cu permisiunea Esceel, Sale Metropolitanului Dr. Ioanu Vancea. Petrecerea s'a începutu la 8½ óre. Ordinea jocularu s'a începutu cu „Ardelén'a“, s'a jucatu și „Tiarin'a“ éra „Roman'a“ precum și „Quadritulu“ s'a jucatu de 4 ori. Dintre óspetii din afara am fostu fericitu a vedé la acestu balu pe on. d-nu protopopu Majoru din Chimintelnicu, de On. D. I. Trutia subjude în Hususeu; din Alba-Julii'a înca au fostu vreo doue familii. O cuuna alésa de domnisióre frumóse și elegantu și cu multu gustu înbracate împodoba sal'a de jocu. O bucuria deosebita am semtitu vediendu că luculu a mai scadiutu. În pauza a toastatu Dr. Ioanu Colceriu, presiedintele comitetului arangiatoriu, multiamindu on. publicu pentru concursulu seu.

Acést'a petrecere romanésca a fostu fôrte bine incuragiata; regretu înse că tinerimea dela gimnasiu e lipsita de ori-ce petreceri și apoi nu e mirare, că tenerii nostri dispunu de puçina cultura sociala. — Balulu a duratu pînă în reversatulu dilei, cîndu publiculu s'a departatu deplinu multiamitu, ducéndu cu sine multe suveniru placute. — Venitulu curatu alu balului nu mi e cuoscutu înca, se vorbesce că ar' trece presté 150 fl. v. a.

Ternaveanulu.

Diverse.

(Alegeri pentru camer'a comerciala.) Pentru despartimentulu industriariu alu camerei comerciale din Brasiovu s'au pusu cá candidati, din partea Romaniloru dui: Iuon Stinghe, macelariu și Vasilie Popo-

*) Ar' fi timpul că sè se faca odata lumina asupra acestei umilitóre afaceri, care va ilustrá în istori'a contimpurana a Romanioru tristulu capítulu, ce va portá titulu: Terrorisarea Blasiului. Red.

vici templariu (mășariu). Din partea Sasilor: Iosif Dück, argasitoriu; Ioh. Reiner, curelariu; Adolf Günther, postovariu; Iuliu Teutsch, constructoru de mașine; Gottlieb Schlandt, argasitoriu; Henricu Göt, tipografu; Mihailu Fleischer, macelariu; Martin Lang, postovariu; Ioane Gorgias, tesarioriu de lana; Carolu Dietrich, legatoriu de cărți. Din partea Maghiarilor: Stefanu Bartha, croitoru; Mihailu Korodi, cismariu; Stefanu Szele, curelariu; Franciscu Iozsa, cismariu. Disproporțiunea între numărul reprezentanților industriasi romani și neromani ne arată în modu destul de convingătoriu cătu de multu amu remasu inderetu în industria și cătu de multu trebuie se mai lucrăm pēna se avem și pe terenulu industrialu că s' pe celu comercialu unu numeru de reprezentanți corespunditoriu cu numărulu populațiunei romane din Brasiovu.

(Unu protopopu greco-unitu în pensiune unghurésca.) Ni se scrie dela Alb'a-Iul'ia: „D-lu Augustinu Papp, famosulu protopopu de odinioăra alu Alb'a-Iul'iei, precum se scie, a fost renunțiatu la oficiulu seu preotiescu, dupa ce a dilapidatu banii s. bisericii (4800 fl.) și s'a fost insinuatu la oficiulu de inspectoru scolariu. În calitatea de inspectoru scol. făcēdu-si serviciulu de 10 ani, dupa meritele sale nedisputabile — a fost acuma pensiunatu. În intervalulu acest'a de 10 ani bunii Belgradeni: credințiosii Lipoveni dela biseric'a gr.-cat. din Alb'a-Iul'ia, cari erau neodihniți și iugrijiti prin intrigele ce a sciutu se le tiésa cu multa dibacia memoratulu d-nu, s'au fost liuistitu încātu-va. Acuma inse d-lu Augustiu Popp inscenéza noue intrigi și voiesce cu ori-ce pretiu se alerge din nou la prescur'a romanésca, dupa cum se vorbesce pe la noi prin Alb'a-Iul'ia. Ôre se pôte ca densulu se 'si reocupe oficiulu preotiescu, dupa trecutul seu gloriosu din tempurile absolutismulu și dupa cele esperiate și practisate de atunci pēna astadi? Bunulu nostru Metropolitu și venerabilulu Consistoriu ne va chiarifică negresitu despre acest'a! Așteptamu cu nerabdare că se scim deca trebuie se ne pregatim pentru nou'a instalatiune! . . .“

(Numărarea poporulu.) În comitatulu Bihari'a, cerculu Beiusiului, poporatiunea a scadiutu cu 5407 suflete, căci în tôte comunele s'a constatat scadere, afara de comuna maghiara Tarcaia, în opidulu Beiusiu scaderea e de 495 suflete; în cerculu Vascaului poporatiunea a scadiutu cu 4527 suflete, aci scaderea cea mai mare s'a constatat la Gigisieni cu 322, la Vascau cu 222 și la Lohecioni cu 206 suflete; în cerculu Tinchei a scadiutu cu inșpaimentatorulu numeru de 8178, aici în T. Batar s'a constatat unu sporu de 60 — în femei, dér' Uj-Batar s'a disolvatu cu totul; scaderea cea mai mare s'a aretat la Ginta cu 591 și la B. Fenir cu 575 suflete, ambele sunt comune unghuresci; în cerculu Salontei este unu scadiementu de 2219 suflete.

(Scôl'a de fete în Oradea.) Societatea pentru înființarea unei scôle de fete romane în Oradea-mare inca nu s'a pututu constitui definitiv, căci guvernulu, retransmitēdu statutele, a pofțitu sē se mai intercaleze nisce §§ noi în acele. Comitētu, dorind că acele statute se fia cătu mai curendu intarite, și considerand, că §§ ceruti nu alteréza nici decātu scopulu Societati, a grabitu se-i redacteze, și astu-feliu întregind statutele, le-a tramis de nou guvernulu spre vedere, de unde credem, că voru sosi nu peste multu, și atunci acēsta Societate salutaria pentru elementulu romanu din Bihari'a isi va incepe numai decātu activitatea. „Fam.“

(Balu în Zernesci.) Balulu Reuniriunei femeilor romane din Zernesci și giuru se va arangiă Dumineca în 15/27 Fauru a. c. în sala edificiulu scolariu din Zernesci. Inceputulu la 8 ôre sér'a. Bilete de intrare 1 fl. Pentru Comitētu: Mari'a N. Garioiu nasc. Metianu, Presidinta.

(Diarele americane.) În clubulu sciintificu d. Otto Maas tinē unu discursu în care recunôsce marele progresu alu poporulu americanu. D. Maas a venitu în anulu 1849 în Americ'a și a lucratu în decursu de 14 ani că colaboratoru la diare. Diaristic'a americana dapa numărulu, marimea și varietatea productiunei ei, n'are rivalu pe pamentu. Numerandu diarele dilnice și hebdomadare, aflamu în Statele-Unite peste 9000 foi, în care numeru nu se cuprindu diarele semi-lunare, lunare și trilonare. La inceputulu anulu 1880 apareau 899 diare dilnice, cu o editie de 3,540,000 esemplare, 8428 diare hebdomadare cu o editiune de 13,511.000 esemplare, afara de acēstea 804 foi semi-lunare și lunare, cu

o editie de 3,626,000 esemplare; în totalu peste 10,000 foi, cu o editie de peste 21 miliône și o circulatie anuala de aprôpe 2000 miliône. Din cele 30,000 diare cari aparu în tóta lumea, a treia parte iesu în Americ'a. După Americ'a vine indatâ Germani'a cu aprôpe 5000, apoi Marea Britanie cu 3000, Franța cu 2500. Motivele acestei enorme literaturi diaristice le afla oratorulu în libertatea absoluta a presei americane. Acolo nu esista nici lege de presa, nici procuroru, nici confiscatie, nici cantione și nici timbru. În anulu 1861 cându se incepē resboiulu civilu s'a facutu încercarea de a se pune o contributie asupra diareloru din orasiile cele mari, inse a fost curendu desfintiatâ. Mai bine se pune contributie asupra sarei, zaharulu, cărbuniloru, fierulu, rachiulu, berei, tutunulu etc. de cătu asupra diareloru. Dér' nu libertatea și scutirea de contributie este motivulu înfloririi presei americane, ci pofț'a de a invetia și curiositatea poporulu. Diarulu americanu este indiciulu celu mai bunu alu vietiei americane. Cine voiesce se 'si faca o idea adeverata de viatia, geniulu și spiritulu țierei trebuie se studiese diarele. Virtutile și vitiurile, cugetele și parerile, progresulu și mandria, slabiciunea și energi'a, religi'a, datinele și modele, civilisati'a, art'a și industri'a țierei și poporulu se ogliendescu cu totul în productiunile presei americane. „Rsb.-W.“

(Epidemi'a de versatu.) În septeman'a dela 6—13 Februariu sau bolnavitu 40 de persoane, 5 au muritu. — Prin urmare casuri de bôla au fost cu 11 mai puține că în septeman'a anterioăra și au muritu cu unu individuu mai multu.

(Arderea cadavreloru.) În consiliulu municipalu alu orasiulu Vien'a se va presinta dilele acestea o propunere, pentru introducerea facultativa a arderei cadavreloru. Aceasi propunere s'a facutu și în anii trecuti dér' a fost respinsa. Astadi majoritatea consiliulu se dice că ar' fi favorabila proiectulu.

(Armat'a franceza.) Dintr'o lucrare statistica supusa Camereloru franceze de administratiunea resbelulu resulta că numărulu ômeniloru ce au primitu instructiunea militara într'o perioada ce variéza de la cinci pēna la siése luni, se urca la 1,002,200. Numerulu celoru din urma doue clase nu e cuprinsu în aceste tablouri, care s'oprescu la 1878. Asia dér' fortiele militare ale Franciei în momentul de față se potu evaluâ la 1,200.000 ômeni. Acēsta cifra nu represinta, e adeveratu, unu totu pe deplinu organizatu, ci unu întregu care pôte fi grabnicu și lesne organizatu, pentru că tôte aceste elemente au primitu celu pușinu unu seriosu inceputu de instructiune.

(Celu mai micu ceasu din lume.) În Berlin se afla unu anglesu Ion Fermazi, care a venitu se dea imperatulu Wilhelm alu Germaniei unu capu d'opera, în arta sa. Elu a facutu celu mai micu orologiu, ce se cunôsce pēna acum. Marimea s'a este multu mai mica, că a unei bancutii de 50 bani, (ceva, ca a unui firfiricu). Orologiulu formeaza tabliti'a unui inelu de sigilat și este asiediatu în o capsula de auru. Mergē fôrte bine. Fericitu imperatulu că pôrta astufeliu de prezentu!

(Celu mai bogatu omu din lume.) — Makay, celu mai bogatu omu din lume, se găsesc astadi la Rom'a, unde a facutu dilele acestea o visita papei, imanuandu-i, sub titlulu de „banii St-lui Petru“, unu daru personalu de mare valôre. Ce suma va fi fost ôre? N'ar' strica se scim, căci I. W. Makay este într'adeveru celu mai mare bogatanu din lume. Din minele sale de argintu din Nevada, Californi'a, incaseaza un venitu anualu de 58,000,000 mârți (o marca a 1 fr. 25 b.), ceea ce capitalisatu cu 5 la suta presinta unu capitalu de 160,000,000 mârți. Calculati banii acestia pe luna, pe di și pe ceasu, gasim pe d. Makay cu unu venitu lunar de 4,800,000 mârți, de 160,000 m. pe di, de 6,600 pe ceasu, de 110 m. pe minuta și de 1,85 pe secunda. Celu mai bogatu potentatu a'lu Europei nu este fatia de acestu Croesus de cătu unu sarantocu. Ceea ce este inse și mai remarcabilu, e că d. Makay numai cu 25 ani inainte de aceasta vagabundâ prin patri'a s'a Irland'a fara se aiba o par'a în punga și că la 15 ani dupa trecerea s'a în Americ'a bancrutâ într'o mica negustorie ce incepuse, ne-remaindu-i dē cătu hainele de pe densulu. Ce au a face inse tôte acestea! D-lu Makay e asta-di omulu celu mai bogatu din lume.

(Ingropata de viua.) — Unu diaru din Bucuresci se scrie din Buzeu următoarele: În satulu Ratesti din districtulu Buzelui dupa cum e cunoscutu se respandise o grôza de epidemi'a de versatu, careia i cadura prada multe persoane pline de sperantia. Asia între multe se bolnavi de versatu și o fata mare, uniculu copilulu unoru parinti avuti. Acesti'a cuplesiti de plânsu și desuadajduiti au hotaritu, a-si înmormenta fiic'a cu tôte ornamentele obicinuite la mirésa. De ornamente se tinea și o salba bogata în bani de auru

ce în multi dintre asistentii conductulu funebralu stērnî pofț'a, a posede acestu juvaeru. Pofț'a era sē se prefaca în fapta. După sevêrsirea serviciulu funebralu iubitorii de prada provediuti cu unelte se dusera în cimitiru, desfacara grôpa, deschisera sicriulu și voira se 'si anecese bogat'a salba. Spre acestu sfêrsitu trebuiau re ridice capulu môrtei. Acestu actu era greu de implinitu pentru-câ vagabundulu în-sarcinatu cu ridicarea capulu môrtei pôte de frica mereu scapâ capulu. Pe urma totusi imbarbatandu-se ridica capulu reposatei și aplica acesteia, spre a dovedi consotiloru curagiulu seu, o lovitura în cêfa. Acum repcsat'a se trezese, se ridica în susu și se adreséza cătra rapitori cu cuvintele aceste: „Ve rogu nu me omoriti.“ Cine nu-si pôte inchipui fric'a despoitoriloru de morminte, cari audiendu că môrta vorbesce au tulit'o la fuga. Inviat'a fata venindu-si totu mai multu în fire și în puteri, ese din grôpa, se duce pēna la preotu și povestindu-i cele intemplete acest'a o duce la parinti iei acasa. Parinti vrusera acuma de bucurie se dé de voie buna furiloru salb'a, dér' nu s'a însciintiatu nici unulu.

(O politia de ghiatia.) Conte Leopold Rothschild milionariulu este cunoscutu, că unulu dintre cei mai buni patinari ai Angliei. Elu în patinagiulu a adus'o pēna 'n tr'atâta de 'si pôte patinâ numele în ghiatia. Într'o di esecutandu elu aceasta arta isi patinâ numele în ghiatia. Atunci unu spectatoru în graba mai adauge cuvintele următoare: „Bon pour deux cent mille francs.“ Bucat'a de ghiatia cu aceste înscriptii o taia cu ferestreulu, o prevede cu timbrulu de lipsa și o duce la banc'a anglesa spre a-o presentâ. Politia acest'a de ghiatia inse în salele cele calde se topi și presentantulu remase buzatu.

Primulu balu costumatu în Bucuresci. Balurile filantropice, ce se dau în teatrulu celu mare din Bucuresci sub patronagiulu Mariei Sale Regale Dômniei, posedu o deosebita atractiune prin aceea că damele aparu tôte în costumulu nationalu. Eri Luni 2 Februariu v. erâ se fia alu doilea balu costumatu. Cetitorii nostri inse se voru interesâ a a afla ceva și despre balulu primu, ce s'a datu în favôrea seraciloru, de aceea estragemu și noi dintr'o descriere a diarulu „Press'a“, de D. P. Verax, următoarele:

„. . . Teatrulu era splendidu iluminatu „a giorno“; era ceva feericu ce semenâ cu palatele din „oșmii și una de nopti.“ Costumele ce pôtâu dômniele erau nationale de-o bogatia nespusa și straluceau splendidu prin firulu de auru sêu de argintu, ce se reversâ pe peptulu și pe pôlele loru, precum și de numeroșele siruri de monete aurite sêu de margele ce acoperenu fruntea loru. E peste putintia omenésca a descrie acele costume în tôte amenutele. Vomu vorbi dér' numai pe scurtu de cele principale:

„M. S. Regala, prea iubit'a și gratiôs'a nôstra suverana, purtâ unu costumulu splendidu dela Golești. O iia dē borangicu cu cusaturi delicioșe acoperea peptulu gratiôsiei nôstre Dômniei; unu vâlnicu de lâna fina négra alu carui campu nu se mai vedea de frumuseti'a și multimea careuriloru (flori patrate) ce o împodobéu; marama de o delicatetia și admirabila în tiesatur'a ei, era bogatu semanata cu flori de firu galbenu; unu siru de monede nationale de auru încingea gratiôsulu fruntea deschisa și inteligenta a frumôsei suverane a Romaniloru, și o batista cusuta cu firu atêrnâ gratiôsulu la încingătoare. Nisce pafiale de argintu suflata cu auru cu unu frumosu cordonu de firu încingea tali'a înalta și mladiôsâ a suveranei, ear' bratiarile sale, fôrte originale și de bunu gustu, erau formate de mari margele negre (nu scim de ce compositiune), legate cu noduri de firu și presarate cu diamante.

D-na Sutiua avea unu costumulu delicioșu cum se pôrta de tierancele districtulu Ilfov, cu deosebire numai că era fôrte bogatu brodatu cu matase, firu de aur și argintu bunu, velulu de cea mai fina tiesatura de matase era legatu c'unu superbu siru de brilante pe frunte; o salba de monede antice de aur și cercei totu de monede complectau acestu costumulu delicioșu.

D-na Mavrogheni purtâ asemenea unu costumulu fôrte frumosu. Ii'a de o stofa transparenta de o rara finetia cu dungi de matase alba și cusuta cu minunate flori acoperea corpulu gratiôsulu alu primei dômniei de onôre a M. S. R. Dômn'a Romaniloru.

Costumululu frumosu alu Principese Stirbey se distingea printr'o ii'a eleganta, cusuta cu firu de o rara valôre.

D-ra Gradisteanu, domnișoara de onôre a M. S. R. Dômn'a, era stralucitôre ca o adeverata zina;

figur'a s'a era de o frumusetia antica, avendu trasuri clasice, de o blandetia candida, ochii ei albastri si mari luminau cá doue stele dulci pe o figura simpatica, perulu seu blondu si gratiosu buclatu impodobia capulu bine asediatu pe unu bustu de o adorabila albetia. Costumulul acestei copile era simplu in culórea rosei, acésta flóre care se potriveste asia de bine cu gentil'a stranepóta a Buzestiloru si a Gradisteniloru.

D-na comtesa Wesdehlen (soçi'a ambasadorului Germaniei) a avutu o gratiósa atentiune pentru noi Romanii venindu la balu in costumul nationalu de-o rara frumusetia.

D-na E. C. Boerescu, purtá unu costumul de-o bogatia admirabila, care lasa se reiesca si mai bine dragalasia s'a figura impodobita cu doui ochi stralucitori.

D-na Mitileneu purtá unu elegantu si bogatu costumul de Golesei.

D-na colonelu Gorgeanu purtá unu costumul din Mehadi'a fórté bogatu cu fot'a cusuta in „ajou“ de firu, matase si fluturi, cu ciucuri pe póle de acelesi materii.

D-ra Boranescu purta unu costumul deliciosu sub care se vedeau gratiile acestei june fete, prim'a nóstra pianista din tíera.

Dér' costumul nationalu care, prin originalitatea si frumusetia s'a, a atrasu mai cu deosebire atentiunea tuturor si chiaru a M. S. R. Dómn'a, a fost alu D-nei maioru Groz'a. Acestu costumul se pórtá in Banatu, tienutul Caransebesului, de femeile romane maritate. Cele nemaritate, fetele au acelasi portu, inse fara gateal'a de la capu numit'a „Ciapsa.“

D. P. Verax face apoi armatórea descriere a interesantului si frumosului costumul banatianu :

Ciaps'a este unu feliu de cáciula triunghiulara in form'a bonetelor de marinari, ale carei coltiuri seu córne sunt mai pronuntiate. Acést'a ciapsa se agatia de vérfulu capului si se prinde de peru ; de coltiurile triunghiului se léga unu velu numitu in Banatu : „salicu“ ale carui capete atérna pe spate péna aprópe la pamentu. Acestu „salicu“ este unu semnu alu marei tienute oficiale, cum amu dice, si se pune la serbatori mari, la nunti, etc. Dmíneca si la alte asemenea dile se pórtá totu ciapsa, inse, in locul velului, femeile au basm'a de matase rosia, „marama“, care legandu fruntea si fiindu prinsa sub ciapsa la ciafa, capatáele ei atérna totu pe spate. In dilele de lucru femeile pórtá pe capu numai ciaps'a.

La tienuta de rigóre tierancele de frunte cu dare de mana pune pe frunte-le o salba de bani, obicinuitu de sfanti. Acést'a salba se pórtá si de fete. La gátu se pórtá diferite siruri de margele, ear' pe peptu o a dou'a salba de monede de argintu mai mari: taleri, ruble, etc. aceste din urma peste camasia.

Camasi'a acestui portu se compune din doue bucati : din tali'a numita „Ciupagu“ si din fust'a numita „póle“. Ciupagulu este, cá tóte camasiile tieranesce de atia, cu deosebire cá de la guleru se cobóra in josu pe capu in diferite cretiuri longitudinale. Totu asemenea si manecel' ei, fiindu largi, facu cretiuri si se stringu d'asupra antebrațiilor, formandu bufante numite : „maneca sufalcata.“ Dela cotu in josu manec'a se termina aprópe pe la jumetatea antebrațiilor printr'unu volan numitu „Fodoru“. In genere camasi'a este cusuta pe la guleru, pe la maneci, pe Fodoru si pe la gura cu „puii“, adeca cu straturi de matase seu de „arniciu“ negre seu rosie. Cusaturile dela maneci se numescu „pene“. Cea mai eleganta camasia a acestui portu este aceea ce avea d-n'a Groza, adica de totu alba, ear' pe maneci cu pene cnsute cu firu galbenu si matase (arnici) négra. Gulerulu Fodorei, precum si gura acestei camasi era brodata. Obicinuitu ciupagulu este prinsu de póle.

Fust'a seu pólele sunt fórté largi spre a putea si ea form'a cretiuri. Ele sunt de panza alba, josu cu broderie de mana, numita „coltiuri“, ear' tivitur'a ei este cu „cheia“, totu unu feliu de broderia de mana, inse mai ingusta. —

Cingatorea e facuta dintr'unu bréu tiesutu cu lana mai grósa si de diferite culori. Avéndu o latime de o palma si jumetate, ea se infasióre pe mijloculu corpului. Peste acestu bréu se pune fot'a din deretu, „opregulu“, care se deosebesce de fot'a d'aici, prin aceea cá nu este in tóta intinderea ei panza tiesuta, ci numai susu la o latime de o palma si mai bine, ear' de aici si péna josu la pamentu se cobóra in ciucuri de lana de diferite culori.

Din 'nainte se pune seu unu alu doilea opregu seu o catrintia, care trece ca unu latu de mana de genuchi in josu. Acést'a catrintia precum si opregulu sunt tiesute in diferite lanuri si matasuri si impodobite cu firu si fluturi.

Ca se se completeze cingatórea, si totu-odata spre a prinde mai solidu opregulu si catrintia, se léga peste acestea si totu-d'odata peste bréu bete numite B r e c i r i .

Peste camasia se imbraca unu cojocelu, numitu Poptaru, cusutu cu diferite matasuri si lanuri de deosebite culori si forme, er' bordurile lui de catifea négra seu astrachanu. Acestu peptaru fara maneci se pórtá seu imbracatu seu acátiatu pe umeri, ear' la dantiu se scóte, déca este prea caldu.

Acest'a este costumul celu mai originalu romauescu, pentru cá se mai gasesce in Itali'a de sudu, la Neapole, la Corsica, etc. si chiaru in unele párti ale Spaniei.

O deosebita importantia se da „Ciapsel“ in credinta tieraniloru din Banatu : déca s'ar' intemplá se cada din capulu femeii, se considera lucrulu de reu auguru, si cea mai mare insulta care s'ar' putea aduce unei femei este de a-i lua „Ciaps'a“ din capu.

D. P. Verax ne spune in fine cá persónele cari au datu prim'a impulsione la acést'a frumósa industria nationala si cari au respanditu in societate dorinti'a de a se porta elegant'a imbracaminte nationala au fostu Dómn'a Elen'a Cornescu nascuta Manu si dómnele Davila, Trasnea si Felicia, nascute Golesci. Tier'a le va remané eternu recunoscétóre pentru acést'a patriotica si nobila idea. . . .

[„Spitalulu“.] Sub numele acest'a a aparutu primul numeru a unei reviste lunare a Studentiloru in Medicina din Bucuresci, avendu de scopu de a inregistrá diferitele casuri importante pentru sciintia, ce se ivescu dilnicu prin spitalele din capital'a romana si se publice observatiuni clinice culesse de studenti sub privegherea siefiloru de serviciu. Acést'a fóie este menita a tiené pe studenti in curentu cu maladiile (bólele) ce se observa prin cliuice si de ai pune pe toti in stare de a beneficiá de interesantele lectiuni si reflexiuni ale maestriloru de clinica. — Comitétulu de redactie alu „Spitalulu“ este compusu din d-nii : I. G. Apostoleanu, C. Ghic'a-Simionescu, I. Kiriacu, G. C. Sabinu, Al. Spiroiu, I. V. Stefanescu si I. Uzielu. — Abonamentulu se face numai pe unu anu si pretiulu este pentru Romani'a 12 lei, pentru Austro-Ungari'a 15 lei, pentru Studenti 6 lei. Sumaru lu numerului primu din Ianuarin 1881 este urmatoriu :

Bucuresci. — Cursuri si clinice: Lectiunea de deschidere a cursului de clinica infantila alu d-lui prof. Dr. Sergiu — Intrebuintarea chininei la femeile insarcinate si cu intoxicatie palustra. — Albuminuria scarlatinosa cu accidente uremice, combatute cu successu prin pilocarpina. Unu casu de pustula maligna, vindecata prin tractamentu iodatu. — Unu casu de retroflexiunea unui uteru gravidu in a patr'a luna. Vindecare. Câteva reflexiuni ale d-lui prof. Dr. Capsia asupra acestui casu. — Societatea studentiloru in medicina : siedinti'a de la 11 Decembre 1880. — Cronica. — Morbiditatea si mortalitatea spitaleloru din Bucuresci in cursulu lunei Novembre 1880.

Felicitamu Societatea studentiloru in medicina din Bucuresci pentru acést'a intreprindere diaristica atátu de necesara si folositóre si dorimu cá „Spitalulu“ se fia incuragiatu si spriginitu de toti cari se intereséza de progresele sciintieloru medicale intre Romani.

Catalogulu generalu de sementie alu firmei Mauthner Ódon din Budapest'a pentru 1881 a aparutu si se tramite gratis si franco ori-cui ilu va cere. Cu ocaziunea acést'a amintimu, cá acést'a firma care in comerciulu de sementie este cea d'antaiu in Ungari'a, se bucura de unu renume fórté bunu nu numai in intra, ci si in Germani'a, Russi'a, Françi'a ba chiaru si in Americ'a de nordu au avutu sementiele ei rezultate atátu de imbucuratóre, încátu sunt in adevéru justificate acele multe scrisori de recunoscintia, ce sosescu la acést'a firma. Marele avantaju alu acestui magazinu de sementie este cá pune in comerciu sementiele sale renumite pentru originalitatea loru numai in calitatea veritabila originala, nici decum inse de acele sementie, obtinute prin aclimatizare seu amestecate cu sementie aclimatizate.

Cursulu la burs'a de Vien'a

din 15 Februaru st. n. 1881.

Rent'a de auru ungara	109.65	Imprumutulu cu premiu ung.	110.75
Imprumutulu cailoru ferate ungare	126.75	Losurile p. regularea Tisei si a Segedin.	107.50
Amortisarea datoriei cailoru ferate de ostu ung. (I-a emisiune)	84.30	Rent'a de harthia aust.	73.10
dto. (II-a emisiune)	102.—	„ de argintu „	75.60
dto. (III-a emisiune)	87.25	„ de auru „	89.55
Bonuri rurale ungare	97.—	Losurile din 1860	130.40
dto. cu cl. de sortare	95.50	Actiunile bancei austr.-ungare	812.—
Bonuri rurale Banat-Timis.	95.50	„ bancei de creditu ungare	261.—
dto. cu cl. de sortare	93.75	„ bancei de creditu austriace	288.25
Bonuri rurale transilvane	94.—	Argintulu in marfuri	—
„ croato-slav.	97.—	Galbini imperatesci	5.56
Despagubirea p. dijm'a de vinu ung.	94.50	Napoleond'ori	9.36
		Marci 100 imp. germ.	57.80
		Londr'a	118.55

Cursulu Bursei de Bucuresci

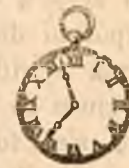
dela 31 Ianuaru/12 Februaru 1881.

Valori	Debanda	Scadenti'a Cupónelor	Cerute	Oferito
Oblig. rurale convertite	6 ⁰ / ₁₀	23 Apr. 23 Oct.	88. ⁷ / ₈	89. ¹ / ₂
Imprum. Oppenheim	8 ⁰ / ₁₀	1 Ian. 1 Iul.	106.—	108.—
Oblig. domeniale	8 ⁰ / ₁₀	idem	103. ⁷ / ₈	104.—
„ Cred. fonc. rurale	7 ⁰ / ₁₀	1 Iul. 1 Ian.	99. ⁵ / ₈	99. ³ / ₄
„ Cred. fonc. urban.	7 ⁰ / ₁₀	idem	94. ¹ / ₄	94. ⁵ / ₈
Imprumutulu comunei Bucuresci	8 ⁰ / ₁₀	1 Iul. 1 Ian.	101.—	101. ¹ / ₂
Act. cailor fer. romane	5 ⁰ / ₁₀	1 Iuliu	56.35	—
Oblig. nóue ale statului	6 ⁰ / ₁₀	—	92.80	92.50
Actiile Bancei Romanii Dacia, cump. de asig.	—	1 Ian. 1 Iul.	568.—	575.—
Act. (fr. 500)	8 ⁰ / ₁₀	1 Ianuaru	220.—	—
Losuri municipale (lei 20)	—	—	27. ³ / ₄	28.—
Renta romana	5 ⁰ / ₁₀	—	78. ¹ / ₂	79.—
Argintu contra auru	—	—	101. ¹ / ₄	101. ¹ / ₂

Indreptare. In corespondenti'a „din comitatulu Hunedorei“ din nr-ulu trecut s'au strecuratu câteva erori de tipariu. In rândulu alu 13-lea de susu in josu in locu de „despre ce eu nu am consciintia“ este a se ceti „despre ce eu nu am cunoscintia“ . . . .

Rogamu pe toti domnii, câtii voiescu a avé numerii acestei foi dela inceputulu anului, a grabi cu prenumeratiunea.

Administratiunea.

Numai odata

se ofere o ocaziune asia de favorabila de a procura unu orologiu escelentu cu jumetate pretiulu.

Desfacere grandiósa.

Raporturile politice, care s'au ivitu in intregu continentulu Europei, n'au lasatu neatinsa si Elveti'a. Consecenti'a a fost emigrarea lucratoriloru in masse care a periclitatu esistentia fabriciloru. Si fabrica reprezentata de noi, care e cea dintai si cea mai insemnata fabric'a de orologe, a inchisu de o cam data fabric'a s'a incredintandu-ne pe noi cu vëndiarea fabricatoru sale. Aceste asia numitele orologe-de-buzunariu-Washington sunt cele mai bune de pe lume, sunt fórté elegantu gravurate si in frumsetiate si lucrate dupa sistem'a americana.

Tóte orologe sunt repassate (esaminate) pe secunda si garantám pentru fie-care 5 ani.

Ca dovada a garantiei sigure si a soliditatii celei mai severe, ne obligamu prin acest'a in publicu, cá suntemu gata a reprimi si schimba fia-care orologiu, ce nu convine.

1000 remontoare de buzunariu fare cheia de intorsu la tórta cu mantela de cristalu, regulate cu acurateti'a estra-ordinara pe secunda; afara de aceasta aurite prin electro-galvanismu nou, dimpreuna cu lantiu si medalionu etc., pretiulu de mai nainte fl. 25, acum numai fl. 10.20 de unulu.

1000 ancore esemplare de luesu din argintu, pe 15 rubinuri cu cadranuri in emailu, aretatoru de secunde, sticla lata de cristalu, mai nainte cu fl. 21, acum numai fl. 12.50 de unul, tóte repassate pe secunda.

1000 orologe-cilindre in frumsetiate in capsulu de nickel argintu, cu sticla lata de cristalu pe 8 rubinuri fórté finu repassate, dimpreuna cu lantiu medalionu si cutie de catifea, mai 'nainte fl. 15, acum numai fl. 5.60 unulu.

1000 orologe ancore de argintu veritabilu de 13 loti, probatu de oficiulu monetariu c. r. pe 13 rubinuri, afara de aceasta aurite prin electricitate, fórté finu regulate. Orologele au costatu mai nainte fl. 27 acum numai fl. 14.40 unulu.

1000 orologe remontoire-Washington de buzunariu din argintu greu si veritabilu de 13 loti probatu la oficiulu c. r. de punciare, pe langa garantia severa repassate pe secunda, cu mecanismu de nickel asia, încátu orologe aceste n'au nici candu lipsa de reparatura. Orologele aceste au costatu mai nainte fl. 35 si astadi se capeta cu pretiulu fabulosu de eftinu numai cu fl. 16. Afara de acestu langa fia-care orologiu se da gratuitu unu lantiu medalionu si cutia de catifea.

1000 orologe pentru dómne, de auru veritabilu cu 10 rubinuri, mai 'nainte cu fl. 40, acum cu fl. 20.

1000 orologe remontoare de auru veritabilu pentru domni seu dómne, mai 'nainte cu fl. 100 acum fl. 40.

650 orologe de parete cu incuadratura de emailulu celu mai finu si cu mecanismu de sunatu, mai 'nainte cu fl. 6, acum cu fl. 3.75 unulu repassatu.

650 orologe desteptatóre cu aparatu de larma, fórté finu regulate, aplicabile si cá orologe pe masa de scrisu, mai 'nainte fl. 12, acum numai fl. 4.30.

650 pendule cu lucru fórté finu de sculptura in casulii inalte gotice de lemmu, de intorsu in fiacare a opt'a di, regulate finu pe secunda, fórté frumóse si imposante; de óra-ce unu astfeliu de orologiu si in 20 de ani mai are pretiu indoitu, se nu lipseasca astfelu de orologiu din nici o familia, mai cu sama pentru ca astfeliu de piesa de cabinetu este decoru in fia-care locuintia. Orologele aceste costau mai 'nainte fl. 35, acum numai fabulosulu pretiu exceptionalu de eftinu de fl. 15.75 unulu.

Comandandu cine-va orologe pendule are se adauga si o arvuna.

Adresa: 5—24

Desfacere de orologe

Fabricei de orologe Fromm.

Viena, Rothenthurmstrasse Nr. 9, Parterre.

Editoru: Iacobi Muresianu.

Redactoru responsabilu: Dr. Aurel Muresianu.

Tipograf'a: Ioanu Gótt si fiu Henriou.